

Құндылыққа бағытталған білім мен тәрбиенің интеграциясы

Авторлар: Дүйсенбаева Н.Ж., Сатанова П.К., Байкенжеева Ж.К.
(Сәкен Сейфуллин атындағы №80 мектеп-гимназиясы)

Қазіргі мектептегі құндылықтардың рөлі

Қоғам дамуының қазіргі кезеңінде мектептің басты мақсаты – жан-жақты дамыған, рухани бай, патриоттық сезімі жоғары, ұлттық құндылықтарды бойына сіңірген тұлға тәрбиелеу. Бұл мақсатқа жету үшін білім мен тәрбиені құндылықтар арқылы біріктіру қажет.

Біздің мектеп ұжымы осы бағытта нақты нәтижеге қол жеткізу үшін оқыту мен тәрбиенің әртүрлі аспектілерін сабақтарға кіріктіруде.

Құндылықтарды кіріктірудің ерекшеліктері

1. Әдебиет сабағында құндылықтарды қалыптастыру

Сабақ үлгісі: Сәкен Сейфуллиннің шығармаларын оқыту барысында «Туған жерге деген сүйіспеншілік» құндылығын дамыту үшін оқушыларға жазушының табиғат пен ел туралы шығармаларын талдау ұсынылады. Мысалы, «Көкшетау» поэмасындағы табиғат көріністерін бейнелеп, оқушыларға туған жерді қорғаудың маңыздылығын түсіндіру.

Шығармашылық тапсырма: Оқушыларға «Менің елім – менің мақтанышым» тақырыбында эссе жазу немесе патриоттық өлең шығару тапсырмасы беріледі.

2. Тарих сабағында ұлттық рухты ояту

Сабақ үлгісі: Қазақстан тарихындағы ел үшін қызмет еткен тұлғалар туралы сабақта «Елжандылық» құндылығын қалыптастыру. Мысалы, Қазақ хандығының құрылуы, Абылай ханның қызметі туралы сабақта ел қорғау ұғымының маңыздылығын ашу.

Практикалық тапсырма: Оқушылар топтарға бөлініп, әр тарихи тұлғаның ел дамуына қосқан үлесін зерттеп, оны презентация түрінде сыныпқа таныстырады.

3. География сабағында экологиялық құндылықтарды енгізу

Сабақ үлгісі: «Қазақстанның табиғи ресурстары» тақырыбын оқыту кезінде экологиялық білім беру арқылы «Табиғатты қорғау» құндылығын дамыту.

Жобалық жұмыс: Оқушыларға өз қалаларының экологиялық мәселелерін зерттеп, оларды шешу бойынша өз ұсыныстарын әзірлеу тапсырмасы беріледі.

4. Математика сабағында жауапкершілікті дамыту

Сабақ үлгісі: Математика сабағында «Өлшем бірліктері және есептеу» тақырыбын оқыту барысында, нақты деректермен жұмыс істеу арқылы жауапкершілікті қалыптастыру. Мысалы, оқушыларға қоғамдағы нақты есептеулердің (құрылыс, экономика, табиғи ресурстарды пайдалану) маңыздылығын түсіндіру.

Тапсырма: Оқушыларға табиғатты қорғауға арналған есептер шығарту. Мысалы, бір ағаштың қанша ауаны тазартатыны туралы есептер құрастыру.

5. Биология сабағында денсаулық құндылығын дамыту

Сабақ үлгісі: «Адамның тыныс алу жүйесі» тақырыбын өту барысында денсаулықты сақтау мен дұрыс өмір сүрудің маңыздылығын түсіндіру.

Тәжірибе: Оқушыларға зиянды әдеттердің (шылым шегу, ластанған ауаның әсері) тыныс алу жүйесіне тигізетін әсерін көрсету үшін шағын тәжірибе өткізу ұсынылады.

6. Өнер сабағында шығармашылық құндылықтарды қалыптастыру

Сабақ үлгісі: Өнер сабағында «Қазақтың ұлттық киімдері» тақырыбын оқыту барысында мәдениетке деген құрмет пен шығармашылық құндылықтарын дамыту.

Шығармашылық тапсырма: Оқушыларға ұлттық киім элементтерін заманауи стильде бейнелеп, оны қағаз немесе мата арқылы құрастыру ұсынылады.

Құндылықтарды тәрбиелік іс-шараларға кіріктіру

«Ұлттық құндылықтар күні» іс-шарасы: Бұл күні оқушылар қазақтың ұлттық дәстүрлері мен өнерін таныстырады. Мысалы, көрме ұйымдастырып, ұлттық тағамдар дайындау, ұлттық ойындарды ойнау.

Волонтерлік акциялар: «Қайырымдылық – адамгершілік бастауы» атты іс-шара аясында аз қамтылған отбасыларға көмек көрсету жұмыстарына қатысу.

Қорытынды

Біздің мектеп ұжымы құндылықтарды білім беру мен тәрбие процесіне кіріктіру арқылы оқушылардың рухани және интеллектуалдық дамуына жағдай жасап келеді. Сабақтарда ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарды насихаттау болашақ ұрпақтың адамгершілігі мол, рухани бай тұлға болып қалыптасуына ықпал етеді.